

Warszawa, dn. 28 lipca 2015 r.

„Pol-lighting”
Związek Producentów Sprzętu Oświetleniowego
ul. Stępińska 22/30
00-739 Warszawa

**Do
Pani
Jadwigi Rotnickiej
Przewodniczącej Senackiej Komisji Środowiska**

dot. stanowiska „Pol-lightingu”
do projektu ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym
i elektronicznym (druk sejmowy 3244)

Szanowna Pani Przewodnicząca

w uzasadnieniu przedstawiliśmy stanowisko Związku „Pol-lighting” dotyczące treści zapisów w projekcie ustawy zsee skierowanej do Komisji Senackiej (na podstawie tekstu ustawy przekazanego do Senatu zgodnie z art. 52 regulaminu Sejmu)

Tezy:

1. Organizacja odzysku jako spółka akcyjna prowadząca działalność gospodarczą a organizacja non for profit.

W obecnym kształcie ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. powielono zapis istnienia organizacji odzysku w formie prawnej jako spółka akcyjna.

Art. 60. 1. Organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego jest spółką akcyjną utworzoną przez producentów, wprowadzających sprzęt, a także reprezentujące ich związki pracodawców lub izby gospodarcze w celu realizacji określonych w ustawie obowiązków wykonywanych na podstawie umów z wprowadzającymi sprzęt.

2. Akcjonariuszami organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego są wyłącznie podmioty, o których mowa w ust. 1.

Uzasadnienie:

Zaznaczyć należy, że zarówno na etapie tworzenia ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w 2005 r. tak i obecnie trwały dyskusje na temat, czy organizacja odzysku powinna być organizacją **non for profit**, czy przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. 2004 r. Nr 173 poz. 1807 ze zm.), czy też działać w formie spółki akcyjnej.

Wspomnieć należy, że organizacje non for profit prowadząc swoją działalność skupiają się na wspieraniu prywatnego lub publicznego dobra **nie kierując się osiągnięciem zysku**.

Przeważnie spółka akcyjna jest organizacją nastawioną na zysk, a jednym z podstawowych uprawnień akcjonariuszy jest prawo do udziału w zyskach spółki (art. 347 ksh). Jednakże możliwe jest utworzenie spółki akcyjnej w innym celu, możliwe jest także wyłączenie prawa akcjonariuszy do zysku. Możliwe jest co do zasady również istnienie spółek akcyjnych, które nie działają w celu osiągnięcia zysku i nie prowadzą działalności gospodarczej, której celem byłoby przysporzenie zysku akcjonariuszom. **Spółka akcyjna może bowiem powstać w każdym celu dozwolonym przez prawo, np. w celu charytatywnym.** Także zatem spółki akcyjne, pomimo obowiązku wpisu do rejestru przedsiębiorców, nie muszą mieć aktywności gospodarczej nastawionej na osiągnięcie zysku jako przedmiotu działalności. W literaturze przedmiotu sporne jest, czy takie spółki są przedsiębiorcami. Związek zwraca jednak uwagę na fakt, że problemem nie jest forma prowadzenia działalności gospodarczej czy to w formie spółki akcyjnej czy innej spółki kapitałowej czy osobowej. Problemem jest to, że zgodnie z założeniami dyrektywy system zbiorowy (czyli *organizacja odzysku*) miał być tworzony przez wprowadzających sprzęt wyłącznie po to, aby realizować cel nadrzędny tj. zbierać, przetwarzać i unieszkodliwiać zużyty sprzęt i chronić środowisko naturalne od niebezpiecznych substancji oraz zachować dla przyszłych pokoleń przetworzone surowce, niezbędne dla prawidłowego rozwoju gospodarczego kraju.

Możemy zatem zadać sobie pytanie dlaczego zatem ustawodawca w art. 60 ust. 1 niniejszej ustawy wpisał spółkę akcyjną jako formę prawną prowadzenia działalności gospodarczej przez organizację odzysku. Spółka akcyjna z tak wysokim kapitałem zakładowym tj. 5 mln zł miała gwarantować rzetelne wypełnianie przejętych przez organizację odzysku od wprowadzających, w tym przede wszystkim „organizowanie, zarządzanie lub prowadzenie przedsięwzięć związanym ze zbieraniem, przetwarzaniem, recyklingiem i innymi niż recykling procesami odzysku oraz unieszkodliwianie zużytego sprzętu lub zużytych baterii lub zużytych akumulatorów lub prowadzenie zbierania tych odpadów, w tym publiczne kampanie edukacyjne”. Niestety zarówno wysokość kapitału zakładowego jak i forma prawna – spółka akcyjna- nie uchroniły systemu gospodarowania zużytym sprzętem od poważnych nieprawidłowości. **Polegały one na tym, że organizacje odzysku zamiast skupić się na obowiązkach określonych w art. 61 ust. 1 (patrz powyżej) od momentu wejścia w życie poprzedniej ustawy nastawione były na realizację zysku. Przedsiębiorstwa te zaczęły konkurować ze sobą opłatami za przejęcia obowiązku, co spowodowało ich obniżenie znacznie poniżej kosztów.** Należy pamiętać, że jedynymi przychodami organizacji odzysku są opłaty od wprowadzających ustalane przez

organizacje odzysku. Suma tych opłat kształtuje realną wartość rynku zsee . Najlepszym dowodem na działanie organizacji odzysku nastawionych na zysk jest spadek wartości rynku zsee o 40% w ostatnich 5-ciu latach, i to pomimo wzrostu poziomów obowiązkowej zbiórki. Tak drastyczny spadek wartości rynku zsee jest wynikiem „niezdrowej” konkurencji pomiędzy organizacjami odzysku. Spadek opłat pobieranych przez organizacje odzysku nie jest wynikiem podnoszenia jakości usług , a wykorzystywania wszelkich luk umożliwiających poświadczenie wykonania obowiązku bez jego faktycznej realizacji. **System na papierze wygląda imponująco. W oparciu o zaświadczenia Polska jest obok Bulgarii liderem w zbieraniu i przetwarzaniu zużytego sprzętu. Zadajmy sobie jednak pytanie, czy środowisko naturalne to przetrzyma.**

„Pol-lighting” jako Związek Producentów Sprzętu Oświetleniowego zaznacza, że prawidłowe funkcjonowanie organizacji odzysku zależy od tego kto ją założył i w jakim celu. Należy wrócić do idei i ducha dyrektywy, „ *która zezwala wprowadzającym na wykonywanie obowiązków w ramach tworzonych przez nich systemów zbiorowych*”. W tym kontekście przytaczamy nasze postulaty w odniesieniu do organizacji odzysku, a mianowicie:

- a) wprowadzenie **zasady non for profit** dla działania organizacji odzysku;
- b) **dookreślenie „ wprowadzających” którzy mogą utworzyć organizację** odzysku (np. przez określenie wartości sprzętu wprowadzonego na rynek w ostatnich 3-ach latach);
- c) wprowadzenie **zakazu powiązań kapitałowych organizacji odzysku i zakładów przetwarzania**.

Podsumowanie:

Zdaniem Związku projekt ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w tym kształcie nie wyeliminuje nieprawidłowości obecnie występujących w systemie. Poprawki 9 (przeznaczenie przez organizacje odzysku 70% przychodów netto na cele statutowe) i 9a (zakaz konglomeratów) zgłoszona podczas prac w Podkomisji Sejmowej zostały odrzucone w głosowaniu podkomisji przez posłów.

System produkuje coraz większą ilość zaświadczeń, których dane nie są weryfikowane ani przez GIOŚ ani przez Ministerstwo Ochrony Środowiska. Jako Związek proponujemy powrót do idei organizacji odzysku jako organizacji non for profit.

Z wyrazami szacunku,

Narcyza Barczak-Araszkiewicz
Dyrektor Generalny „Pol-lighting”